

การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การขอเลื่อนวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
ระหว่าง ว17/2552 , ว21/2560 และ ว9/2564

A COMPARISON OF THE CRITERIA FOR APPLYING FOR THE PROMOTION OF
SPECIAL SKILLED TEACHER BETWEEN W17/2552, W21/2560, AND W9/2564

ทัตพงศ์ พานทองคำ¹, ธนพล คงดารา², ธนพัทธ์ พุฒภัทรดา³, ธิดารัตน์ ม่วงยิ้ม⁴, นพกร โนจา⁵,
นวรรตน์ ปานเพชร⁶, น้ำฝน ยาปัน⁷, เบญจมาศ วงศ์บุตรดี⁸, ปรียาลิ ชาวอ่างทอง⁹, สธิรพร เขาวนชัย¹⁰
Thatpong Panthongkam¹, Thanaphon Khongdara², Thanaphat Phutphattrada³, Thidarat Muangyim⁴,
Noppakorn Noja⁵, Nawarat Panphet⁶, Namfon Yapan⁷, Benjamat Wongbutdee⁸,
Priyavali Chaoangthong⁹, Sathiraporn Chaowachai¹⁰

Corresponding Author E-mail: nannawarat91@gmail.com

Received: Oct 25, 2024; Revised: Dec 12, 2024; Accepted: Dec 27, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษของข้าราชการครูในประเทศไทยที่เป็นขั้นตอนสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถของครู โดยมีหลักเกณฑ์ที่ปรับเปลี่ยน ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ว17/2552, ว21/2560 และ ว9/2564 โดยคุณสมบัติของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะ ว17/2552 คือ ครูที่ต้องการเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษต้องดำรงตำแหน่งครูชำนาญการมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีภาระงานสอนตามเกณฑ์ขั้นต่ำ โดยมีการพัฒนาผู้เรียนต่อเนื่องในช่วง 2 ปี ส่วน ว21/2560 ครูต้องดำรงตำแหน่งครูชำนาญการไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีชั่วโมงสอนในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมงต่อปี และ ว9/2564 คุณสมบัติลดลงเหลือ 4 ปีติดต่อกัน แต่ต้องมีการพัฒนาผลงานและผลการประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีข้อกำหนด การพัฒนาอาชีพ ว17/2552 ประเมิน 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน ส่วน ว21/2560 เน้นประเมินด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และการพัฒนาตนเอง สุดท้าย ว9/2564 ประเมิน 2 ด้าน คือ ด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้นเรียนและด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยต้องผ่านการประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

การประเมินเลื่อนวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษสะท้อนถึงการพัฒนาครูและการศึกษาพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง มีการใช้เทคโนโลยีและการจัดการข้อมูลเพื่อให้การสร้างและนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ยังมีข้อท้าทายในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการกำหนดมาตรฐานการประเมินที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและครูผู้เรียนมากที่สุด

คำสำคัญ : วิทยฐานะ, ครูชำนาญการพิเศษ, ผลงานวิชาการ

¹⁻⁹ นิสิตปริญญาโท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

¹⁻⁹ Master Student of Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University

¹⁰ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

¹⁰ Associate Professor Dr. of Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University

Abstract

This academic article aims to study the promotion of teachers to the status of "Senior Specialist" (Chumnarn Kan Phiset) in Thailand is a crucial step in enhancing teacher competencies. The criteria for such promotions are periodically updated by the Ministry of Education, as outlined in regulations such as w17/2552, w21/2560, and w9/2564. The qualifications of w17/2552 is teachers must have served as Senior Teachers for at least one year, fulfilling the minimum teaching workload and demonstrating continuous student development over two years. For w21/2560, teachers must have held the Senior Teacher position for at least five years and engaged in professional learning communities (PLCs) for no less than 50 hours per year. Under w9/2564, the required tenure was reduced to four consecutive years, with additional criteria of achieving at least 70% in performance evaluations and meeting career development requirements. In terms of evaluations: w17/2552 assesses teachers in three areas: discipline, professional ethics, knowledge and skills, and work performance. w21/2560 emphasizes teaching management, classroom management, and self-development. w9/2564 focuses on two areas: teaching skills and classroom management, as well as student learning outcomes, with a passing score of at least 70%. These promotion assessments reflect the ongoing efforts to develop educators and the education system in Thailand, incorporating technology and data management to ensure fairness. However, challenges remain in aligning evaluation standards with the context of individual schools to maximize the benefits for teaching and learning.

Keywords : Academic qualifications, special skilled teacher, academic word

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความต้องการทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้กระบวนการเรียนการสอนและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกสายงานต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันซึ่งมีเป้าหมาย คือ ยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 วรรคสี่ บัญญัติว่า “การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจ ในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” และหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา (3) บัญญัติว่า “ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ประกอบกับมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 บัญญัติว่า “การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะใดและการเลื่อนเป็นวิทยฐานะใด ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะตามมาตรา 42 ซึ่งผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ให้นับถึงความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ประสพการณ์ คุณภาพการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ในด้าน การเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด” และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถและสมรรถนะที่เหมาะสมรองรับการพัฒนาประเทศไทย 4.0 โดยครูเป็นกลไกสำคัญสูงยิ่งในการเตรียมผู้เรียนตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2560)

ในระบบการศึกษาไทย การประเมินวิทยฐานะเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความสามารถของครูผู้สอน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความเชี่ยวชาญและคุณภาพการสอนของครูผ่านการประเมินผล การปฏิบัติงานและผลงานทางวิชาการ การเลื่อนวิทยฐานะจากครูชำนาญการไปสู่วิชาการพิเศษถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมาระบบการประเมินวิทยฐานะของครูชำนาญการพิเศษได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามลำดับ โดยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินมีการเปลี่ยนแปลงตามมติของคณะกรรมการในแต่ละปี โดยเริ่มจาก ว17/2552 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เดิมที่เน้นการจัดทำผลงานวิชาการและการวิจัยในชั้นเรียนเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการพิจารณาผลงานของครู หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ใน ว21/2560 โดยเน้นการประเมินผลการสอนจริง ในห้องเรียนและการพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น เพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนแทนการทุ่มเทเวลาในการทำเอกสารวิชาการ และสุดท้ายใน ว9/2564 มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพการสอนในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

การขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

การเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพ และความเชี่ยวชาญของครูอย่างต่อเนื่อง วิทยฐานะเป็นระบบการแบ่งระดับความก้าวหน้าทางอาชีพของครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีหลายระดับ ตั้งแต่ครูผู้ช่วย ครูชำนาญการ จนถึงครูชำนาญการพิเศษ (เชี่ยวชาญ) และสูงขึ้นไปอีก อาทิ ครูเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ เป็นต้น

วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะที่มีความสำคัญมากในการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย เพราะช่วยสร้างครูที่มีความสามารถสูงขึ้น สามารถพัฒนาทักษะการสอน การบริหารจัดการในห้องเรียน และพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคม ด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณภาพการปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับพื้นฐาน มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหารจัดการชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียน โดยแสดงให้เห็นว่ามีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีการปรับปรุงจากแนวทางที่หลักสูตรกำหนด และมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีทักษะการจัดการเรียนรู้และประเมินผลที่เหมาะสมกับสาระ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ และความแตกต่างของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ

1. ดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

2. ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การให้ได้รับเงินเดือนและเงินวิทยฐานะ ให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.3 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

สาระสำคัญของหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

1. คุณสมบัติของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

การขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเป็นขั้นตอนที่สำคัญในเส้นทางวิชาชีพของบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติที่จำเป็นที่ผู้ขอเลื่อนควรมี เพื่อแสดงถึงความเชี่ยวชาญและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองไม่ว่าจะเป็นความรู้และความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การทำงาน การพัฒนาตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีคุณสมบัติเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษมีโอกาสได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นได้ในอนาคต

ว17/2552 กำหนดคุณสมบัติ ให้ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ โดยมีภาระงานสอนไม่ต่ำกว่าภาระงานขั้นต่ำตามที่ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดตามความเห็นชอบของ ก.ค.ศ. และได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนย้อนหลัง 2 ปีติดต่อกัน นับถึงวันที่ยื่นคำขอ

ว21/2560 กำหนดคุณสมบัติ ให้ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ โดยมีชั่วโมงการปฏิบัติงานในตำแหน่งครูชำนาญการ ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 800 ชั่วโมง โดยในชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องมีชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง ทั้งนี้ ต้องมีชั่วโมงสอนขั้นต่ำตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ นับถึงวันที่ยื่นคำขอ ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ และมีผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สายงานการสอน ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปีการศึกษาติดต่อกัน นับถึงวันสิ้นปีการศึกษาก่อนวันที่ยื่นคำขอ ทั้งนี้ให้ผู้ขอและผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้รับรองข้อมูลเอกสาร และหลักฐานเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอด้วย หากภายหลังตรวจสอบแล้วพบว่ามีความสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้ ให้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ

ว9/2564 กำหนดคุณสมบัติ ให้ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปีติดต่อกัน มีการพัฒนางานตามข้อตกลงในตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการ ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 3 รอบการประเมิน โดยในแต่ละรอบการประเมินต้องมีการะงานเป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดและมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 3 ปี ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยที่หนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือไม่เคยถูกวินิจัยชี้ขาดทางจรรยาบรรณวิชาชีพที่หนักกว่าภาคทัณฑ์ หากปีใดข้าราชการครูถูกลงโทษทางวินัยหนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือถูกวินิจัยชี้ขาดทางจรรยาบรรณวิชาชีพที่หนักกว่าภาคทัณฑ์ ไม่ให้นำระยะเวลาในปีนั้นมาใช้เป็นคุณสมบัติตามข้อนี้ กรณีผู้ขอมีคุณสมบัติเป็นไปตามเงื่อนไขการลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง หรือการดำรงวิทยฐานะของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้ลดระยะเวลาเหลือ 3 ปี ติดต่อกัน มีการพัฒนางานตามข้อตกลง จำนวน 2 รอบการประเมิน และลดช่วงระยะเวลาเหลือ 3 ปี โดยมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งจะเทียบกับเกณฑ์ผลการทดสอบ CEFR ที่คุรุสภากำหนด
2. เป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ
3. เป็นผู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. เป็นผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพจากสถาบัน

นอกจากเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวแล้ว ต้องมีผลการประเมินการเลื่อนเงินเดือน ระดับดีเด่น 4 รอบ การประเมินติดต่อกัน

สรุปได้ว่า การเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีการกำหนดคุณสมบัติที่แตกต่างกันในแต่ละปี โดยมี การพัฒนา และปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของการพัฒนาวิชาชีพครู มุ่งเน้นให้ครูมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความรับผิดชอบในการสอนที่สูงขึ้น เพื่อให้การศึกษาในประเทศไทยมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2. การประเมินและเกณฑ์การตัดสินของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

การประเมินและเกณฑ์การตัดสินของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษมีความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรในวงการศึกษานี้ เกณฑ์การประเมินได้รับการพัฒนาขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการในตลาดแรงงานและการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งหวังให้การประเมินมีความชัดเจนและเป็นธรรม หน่วยงานการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ มักมีความต้องการให้บุคลากรมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม ดังนั้นการประเมินและเกณฑ์การตัดสินจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพและการยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศ มีรายละเอียดตั้งแต่จนถึงปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

ว17/2552 ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องผ่านการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านที่ 2 ด้านความรู้ความสามารถ พิจารณาจากการพัฒนางานในหน้าที่ และการพัฒนาตนเอง และด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาผู้เรียน ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ แต่ละส่วน ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65 โดยมีเกณฑ์ การตัดสินทั้ง 3 ด้าน ต้องได้คะแนนจากกรรมการทั้ง 3 คน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 และให้มีคณะกรรมการ การประเมิน 3 คน ประเมินพร้อมกันทั้ง 3 ด้าน และให้ดำเนินการภายในเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับคำขอจากสถานศึกษา

ว21/2560 ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องผ่านการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ทุกตัวชี้วัดต้องมีการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ 3 ด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน และด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ต้องมีการประเมินทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 2 และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 3 ตัวชี้วัด

ว9/2564 ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ต้องผ่านการประเมิน 2 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ด้านที่ 2 ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ในแต่ละด้านต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

สรุปได้ว่า การเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีเกณฑ์การประเมินและการตัดสินที่แตกต่างกันไปในแต่ละปี โดย ว17/2552 ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะจะต้องผ่านการประเมิน 3 ด้าน และต้องส่งผลการปฏิบัติงาน (ผลการพัฒนาผู้เรียนและผลงานทางวิชาการ) , ว17/2552 การประเมินลดลงเหลือ 3 ด้าน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด และปัจจุบัน ว9/2564 การประเมินลดลงเหลือเพียง 2 ด้าน จะเห็นว่าการประเมินในแต่ละปีมุ่งเน้นให้ครูมี การพัฒนาและรักษาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. การพิจารณาผลการประเมินของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

การพิจารณาผลการประเมินของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่เป็นการประเมินความสามารถและผลงานที่ผ่านมา แต่ยังรวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการและความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา การพิจารณาผลการประเมินจึงเป็นกลไกสำคัญที่ไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูได้รับการยอมรับในความสามารถ แต่ยังเป็นแรงจูงใจให้เติบโตในวิชาชีพและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น มีรายละเอียดตั้งแต่จนถึงปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

ว17/2552 การพิจารณาอนุมัติผลการประเมินเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้อนุมัติ มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับคำขอและเอกสารครบถ้วน กรณีที่มีการพัฒนาในด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 หรือปรับปรุงด้านที่ 3 ให้อนุมัติได้ไม่ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับหนังสือที่ส่งรายละเอียดในการพัฒนาหรือปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ครั้งสุดท้าย ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จะต้องผ่านการพัฒนาจนแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาผลการประเมินและมีมติเป็นประการใดแล้วให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

ว21/2560 การพิจารณาผลการประเมิน กรณีผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เสนอ อศจ. และ กศจ. พิจารณาต่อไป กรณีผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนำผลการประเมินพร้อมทั้งข้อสังเกต เสนอ อศจ. และ กศจ. พิจารณาต่อไป กรณี กศจ. อนุมัติให้มีผล ไม่ก่อนวันที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้รับคำขอมีวิทยฐานะ หรือเลื่อนวิทยฐานะ และผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนสมบูรณ์ และกรณี กศจ. ไม่อนุมัติ ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาและข้อสังเกต การประเมินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งผู้ขอทราบ

ว9/2564 การพิจารณาดำเนินการของ ก.ค.ศ. ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. นำผลการประเมินจากกรรมการทั้ง 3 คน เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติ แล้วให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านระบบ DPA ไปยังหน่วยงานหน่วยงานการศึกษา หรือส่วนราชการต้นสังกัด เพื่อแจ้งผู้ขอทราบ ทั้งนี้หลักฐานประกอบการประเมินด้านที่ 1 และด้านที่ 2 ที่ผ่านการอนุมัติ ให้เผยแพร่ต่อสาธารณะได้

สรุปได้ว่า การพิจารณาผลการประเมินของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเป็นกระบวนการที่มีมุ่งประเมินความสามารถและผลงานของครูที่ต้องการเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีความเข้มงวดและครอบคลุมหลายด้าน ตั้งแต่ผลงานวิชาการ ผลการสอน สมรรถนะ และการประเมินจากคณะกรรมการ เพื่อให้แน่ใจว่าครูที่ได้รับการเลื่อนวิทยฐานะมีความสามารถและพร้อมที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

4. การแต่งตั้งวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

การแต่งตั้งวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย กระบวนการนี้มีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการประเมิน ด้วยเหตุนี้ การแต่งตั้งวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ และสร้างฐานการศึกษาที่มั่นคงให้กับอนาคตของประเทศ มีรายละเอียดตั้งแต่จนถึงปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

ว17/2552 การพิจารณาอนุมัติผลการประเมินเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้อนุมัติ มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับคำขอและเอกสารครบถ้วน กรณีที่มีการพัฒนาด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 หรือปรับปรุงด้านที่ 3 ให้อนุมัติได้ ไม่ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับหนังสือที่ส่งรายละเอียดในการพัฒนาหรือปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ครั้งล่าสุด ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษจะต้องผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาผลการประเมินและมีมติเป็นประการใดแล้วให้อือเป็นอันสิ้นสุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความความรวมถึงส่วนราชการด้วย และอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้ความความรวมถึง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

ว21/2560 กรณีที่ กคจ. มีมติอนุมัติและผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะผ่านการพัฒนาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ส่งแต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 3 ในขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าไม่มีขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ให้ได้รับในขั้นหรืออัตราเงินเดือนใกล้เคียงที่สูงกว่า

ว9/2564 กรณีที่ กคจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งแล้วแต่กรณี มีมติอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจ ตามมาตรา 53 ส่งแต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.3 กรณีที่ได้รับเงินเดือนถึง ขั้นสูงของอันดับ คศ.3 แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ คศ.3 ได้ ตามกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ

สรุปได้ว่า การแต่งตั้งวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูทั้งในด้านวิชาชีพและการจัดการเรียนการสอน ครูที่ได้รับการแต่งตั้งในวิทยฐานะนี้แสดงถึงความเป็นเลิศในด้านการสอน มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียน และได้รับ การยอมรับในความสามารถจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่

การประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ชำนาญการพิเศษเป็นกระบวนการที่สำคัญในการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของการทำงานในระดับชำนาญการพิเศษ โดยเฉพาะในวงการศึกษา กระบวนการนี้มีเป้าหมายเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์จากการทำงานของครูหรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การประเมินผลงานไม่เพียงแต่เป็นการตรวจสอบความสามารถในการสอนหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนและสังคม การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ การใช้เกณฑ์และมาตรฐานที่ชัดเจนในการประเมินจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและการเลื่อนขั้นของบุคลากรมีความโปร่งใส

และเป็นธรรม ผลลัพธ์จากการประเมินจะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับการวางแผนพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาในอนาคต มีรายละเอียดตั้งแต่จนถึงปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

ว17/2552 การประเมินผู้ขอเข้ารับการประเมินมี 3 ด้านหลัก ดังนี้ 1.ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ พิจารณาจากข้อมูลบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเอกสารหลักฐาน เช่น ประวัติ การรับราชการ (ก.พ.7) คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการสถานศึกษา และเอกสารแสดงการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 2. ด้านความรู้ความสามารถพิจารณาจากการพัฒนางานและตนเอง เช่น ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีแผนการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม แฟ้มสะสมผลงาน และการพัฒนาความรู้ทักษะในงานที่รับผิดชอบ โดยผ่านการศึกษาค้นคว้าและการทดสอบจากหน่วยงานที่ ก.ค.ศ. รับรอง 3. ด้านผลการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 2 ส่วน 1. ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนและผลงานอื่น ๆ และ 2. ผลงานวิชาการ เช่น การวิจัยหรือผลงานที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ทั้งนี้ ผลงานวิชาการต้องไม่น้อยกว่า 1 รายการ

ว21/2560 ระยะเวลาปฏิบัติงานของครู เพื่อขอมีวิทยฐานะต้องมียุทธศาสตร์ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 ปี การขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะครูชำนาญการต้องปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ ครูต้องมีชั่วโมงปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 800 ชั่วโมงต่อปี รวมถึงการเรียนรู้กับชุมชนวิชาชีพอย่างน้อย 50 ชั่วโมง และชั่วโมงการสอนตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ครูต้องมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี และไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยในช่วง 5 ปี ผ่าน การพัฒนาตามหลักเกณฑ์ของ ก.ค.ศ. ในระยะเวลา 5 ปี และมีผลงานสอนที่ผ่านการประเมินอย่างน้อย 3 ปี โดยผลการประเมินต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้ขอและผู้อำนวยการต้องรับรองข้อมูลและหลักฐาน หากไม่ตรงตามเกณฑ์ถือว่าขาดคุณสมบัติ การประเมินผลงานจะพิจารณาด้าน การสอน การจัดการชั้นเรียน และการพัฒนาตนเอง ครูต้องจัดทำรายงานผลงานและยื่นประเมินปีละครั้ง การประเมินจะเกิดขึ้นตลอด 5 ปี โดยปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อให้คำแนะนำ ครั้งที่สองเพื่อประเมินภาพรวม หากไม่เห็นด้วยกับผลการประเมินครูสามารถชี้แจง และขอคำปรึกษาได้ หากยังไม่ตกลงกันได้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและผลที่ได้ถือเป็นที่สุด

ว9/2564 การขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ มีการประเมิน 2 ด้านหลัก คือ 1. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ครูต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และไฟล์วีดิทัศน์บันทึกการสอนในวิชาที่ตนสอนจริง โดยแผนการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับการสอนที่บันทึกไว้ในไฟล์วีดิทัศน์ ไฟล์วีดิทัศน์ 2 ไฟล์ ได้แก่ ไฟล์แสดงการสอน ตามมาตรฐานวิทยฐานะที่ขอรับการประเมิน และไฟล์ที่แสดงถึงปัญหา หรือแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนรู้ และ 2. ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาจากผลงาน หรือผลการปฏิบัติของผู้เรียนที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนรู้ โดยนำเสนอในรูปแบบดิจิทัล เช่น วีดิทัศน์ ไฟล์ภาพ หรือ PDF

สรุปได้ว่า การประเมินรายด้านแต่ละหลักเกณฑ์ (ว17, ว21, ว9) สามารถเปรียบเทียบความคล้ายคลึง และความแตกต่างได้เป็น 3 ประเด็น คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ และด้านผลงานทางวิชาการ กล่าวคือ การประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นกระบวนการสำคัญในการตรวจสอบและรับรองความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นการพิจารณาผลงานที่เกิดจากการทำงานจริง ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักเรียน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา การประเมินผลงานจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ครูสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ดีในด้านการเรียนรู้ของนักเรียน และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปผล

การเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษถือเป็นก้าวสำคัญในเส้นทางวิชาชีพครู ซึ่งสะท้อนถึงการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การเลื่อนวิทยฐานะอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านการพัฒนาครู

จากหลักเกณฑ์ ว17/2552 ที่กำหนดให้ครูต้องดำรงตำแหน่งชำนาญการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องแสดงการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปี หลักเกณฑ์นี้เน้นการประเมินใน 3 ด้านหลัก คือ วินัย จริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะความเป็นครูควบคู่ไปกับความสามารถในการสอน ต่อมาหลักเกณฑ์ ว21/2560 ได้เพิ่มความเข้มข้นโดยกำหนดให้ครูต้องดำรงตำแหน่งชำนาญการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยในชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องมีชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง ทั้งนี้ ต้องมีชั่วโมงสอนชั้นต่ำตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดด้วย การเพิ่มระยะเวลาและเงื่อนไข มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูได้สั่งสมประสบการณ์และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ล่าสุดหลักเกณฑ์ ว9/2564 ได้นำเสนอแนวคิดใหม่ในการประเมินครู โดยลดระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการเหลือ 4 ปีติดต่อกัน แต่เพิ่มความเข้มข้นในด้านการประเมินผล การปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้ครูต้องมีผลการประเมินการปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์การประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 นอกจากนี้ ยังคงรักษาคำหนดด้านชั่วโมงสอนและการพัฒนาวิชาชีพไว้ การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาตนเองของครูและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน

ในท้ายที่สุด การเลื่อนวิทยฐานะไม่ควรเป็นเพียงการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือเงินเดือนที่สูงขึ้น แต่ควรเป็น การสะท้อนถึงการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของระบบการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากการสังเคราะห์รายด้านแต่ละหลักเกณฑ์ (ว17, ว21, ว9) สามารถเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและ ความแตกต่างได้เป็น 3 ประเด็น คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ และด้านผลงานทางวิชาการ

จากที่กล่าวข้างต้น การเลื่อนวิทยฐานะทั้ง 3 แบบ มีทั้งข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน ดังนี้

ว17/2552 มีข้อดี คือ ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะสามารถส่งคำขอได้อย่างต่อเนื่องหลังจากดำรงตำแหน่งเดิมมาแล้ว 1 ปี ส่งผลให้เลื่อนตำแหน่งได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งคณะกรรมการที่ประเมินสามารถติดต่อได้ ทำให้ง่ายต่อการประสานงาน หรือแก้ไขข้อมูลการประเมิน ข้อเสีย คือ ใช้เอกสารเป็นจำนวนมากทำให้ผู้รับการประเมินสิ้นเปลืองงบประมาณ ในการจัดทำผลงาน ผู้รับการประเมินมุ่งเน้นผลงานจากนักเรียนบางกลุ่ม ทำให้นักเรียนอีกกลุ่มไม่ได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียม และด้วยผู้รับการประเมินสามารถติดต่อกับคณะกรรมการการประเมินได้จึงทำให้อาจมีการทุจริตเกิดขึ้น

ว21/2560 มีข้อดี คือ เน้นการประเมินผลลัพธ์จากนักเรียนในชั้นเรียนมากกว่าการดูเอกสารที่เกิดขึ้น จากนักเรียนบางกลุ่ม ข้อเสีย คือ ผู้รับการประเมินต้องใช้เวลาในการเลื่อนวิทยฐานะนานขึ้นจากเดิม 1 ปี เป็น 5 ปี มีการจัดตั้งโต๊ะแสดงผลงานมากเกินความจำเป็นทำให้ผู้รับการประเมินต้องเสียงบประมาณจำนวนมาก อีกทั้งผู้รับการประเมินสามารถติดต่อประสานงานได้ง่าย ทำให้อาจมีการทุจริตหรือเอื้อผลประโยชน์ต่อการประเมิน ว9/2552 มีข้อดี คือ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการประเมิน ทำให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเป็นระบบมากขึ้น มุ่งเน้นการประเมินผลลัพธ์ของนักเรียนในชั้นเรียนมากกว่าการประเมินจากเอกสาร คณะกรรมการมีความเป็นธรรม เนื่องจากผู้รับการประเมินไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ใดเป็นคณะกรรมการการประเมิน ข้อเสีย ผู้รับการประเมินขาดอุปกรณ์หรือเครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับการ

บันทึกวิดีโอในการสอน การนับระยะเวลาในการส่งผลงานต้องยึดตามปีงบประมาณแต่โรงเรียนยึดตามปีการศึกษาทำให้มีข้อจำกัดของประเด็น ทำทนายที่นำมาใช้กับกลุ่มนักเรียนอาจไม่ตรงกัน

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (ม.ป.ป.). (2564). ว9/2564 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2567, จาก <https://shorturl.at/HPc3K>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (ม.ป.ป.). (2560). ว21/2560 หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สืบค้น 22 กันยายน 2567, จาก <https://shorturl.at/bu3B6>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (ม.ป.ป.). (2552). ว17/2552 หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ. หนังสือเวียนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สืบค้น 25 กันยายน 2567, จาก <https://shorturl.at/i2qJr>